

Simpozij: Čebelarji družine Rothschütz iz Podsmreke pri Višnji Gori

V čebelarstvu na Brdu pri Lukovici je bil 17. maja 2011 simpozij z naslovom »Čebelarji družine Rothschütz iz Podsmreke pri Višnji Gori«, v okviru katerega je bil predstavljen tudi zbornik »Obstoja pa ena pridna in utrjena čebela, taka je kranjska«. Avtorji zbornika – zaslužni prof. dr. Andrej Šalehar, g. Janez Gregori, g. Franc Šivic, g. Anton Koželj in g. Pavel Groznik – so predstavili svoje prispevke ter jih na koncu strnili v nekaj sklepnih točk simpozija.

Sklepi simpozija: Čebelarji družine Rothschütz iz Podsmreke pri Višnji Gori

Čebelarji družine Rothschütz – Roschütz

V 19. stoletju in na prelomu tega stoletja v 20. stoletje je imela na čebelarstvu na Kranjskem vodilno vlogo družina Rothschütz iz Podsmreke pri Višnji Gori. Zasluge članov te družine sta predvsem strokovna in vsestranska popularizacija kranjske čebele ter posredovanje genskega materiala, na podlagi katerega je bila naša čebela prepoznana kot samostojna podvrsta *Apis mellifera carnica*. Njena tipična lokaliteta je Kranjska, torej zdajšnja Slovenija.

Predstavljeni so vsi člani družine, ki so po zdajšnjem vedenju imeli kakšen koli stik s čebelarstvom. Začetnik čebelarstva je bil dr. Filip (Philipp) Roschütz (Rothschütz), njegovo delo pa je nadaljeval njegov sin Emil, najpomembnejši član družine. Predstavljena je pestra dejavnost posameznih članov družine, katere temelj je bilo družinsko podjetje Kranjski trgovski čebelnjak. To so bili začetki trgovine s kranjskimi čebelami v večjem obsegu na Kranjskem.

Kranjski trgovski čebelnjak družine Rothschütz

Velikemu razvoju čebelarstva na Kranjskem v 18. stoletju je zaradi uveljavitve sladkorja, ki je veliko cenejši od medu, sledilo nazadovanje, saj je to vplivalo na donosnost čebelarjenja. Čebelarstvo se je znova razmahnilo v drugi polovici 19. stoletja, ko se je začela trgovina s kranjskimi čebelami, pospeševali pa so jo tudi čebelarji sejmi. Emil Rothschütz, izjemen čebelar, strokovnjak in pisec, je leta 1868 v Podsmreki pri Višnji Gori ustanovil podjetje Kranjski trgovski čebelnjak in začel prvi na Kranjskem na veliko trgovati s kranjsko čebelo in čebelarstvi potrebščinami. Njegovemu zgledu so sledili številni drugi čebelarji in trgovci. Opisane so okoliščine nastanka podjetja, njegovo delovanje in propad. Podrobneje je opisan tudi eden izmed prodajnih katalogov.

Ustanovitev Kranjskega društva za umno čebelarstvo leta 1873

V drugi polovici 19. stoletja je v glavah nekaterih vodilnih čebelarjev na Slovenskem dozorela ideja o ustanovitvi čebelarstva organizacije, katere poglavitni namen je bil izobraževati in usposabljaliti svoje člane. To je bil čas velikega napredka na vseh področjih človekove dejavnosti in seveda tudi v čebelarstvu. Kranjska čebela, ki je po zaslugi članov družine Rothschütz zaradi svojih odličnih lastnosti najprej zaslovela zlasti v Srednji Evropi, pozneje pa tudi drugod po svetu, je omogočila pravi razcvet trgovine s čebeljimi družinami in maticami. Pomembno sredstvo za obveščanje članstva leta 1873 ustanovljene čebelarstva organizacije, poimenovane Kranjsko društvo za umno čebelarstvo, sta bili glasili Slovenska čebela in njena nemška vzporednica Die Krainer Biene, ki sta začeli izhajati istega leta.

Kranjska čebela med leti 1857 in 1879 in čebelarji družine Rothschütz

Scopoli (1770) je v svojem delu »Dissertatio de Apibus« (Razprava o čebelah) našo čebelo poimenoval »Apes carniolicae« (kranjske čebele). Raziskava dogajanj s kranjsko čebelo od nemškega poimenovanja »Die krainische Biene« (leta 1857) do priznanja (leta 1879), je potrdila, da je članek »Aus Unterkrain«, ki ga je napisal dr. Roschütz iz Nove vasi pri Radečah in je bil objavljen v glasilu Bienen-Zeitung leta 1857, začetek številnih objav (skupaj 165) s podatki o njenih preizkusih v različnih evropskih državah. Številni so bili tudi mnenja, da so kranjske čebele pravzaprav italijanske. Po morfoloških lastnostih bi jim morda v nekaterih primerih lahko celo delno pritrdili, ker sta se populaciji kranjske in italijanske čebele mešali tudi tedaj. Vendar so imele kranjske čebele še številne druge lastnosti, kot so mirnost, pridnost, krotkost, zgodnja in pogosta rojivost ter donosnost, to pa so kmalu spoznali in potrdili številni tuji čebelarji. Za širitev kranjske čebele je posebno zaslužen Emil Rothschütz (sin dr. Roschütza), ki je na gradu Podsmreka pri Višnji Gori leta 1868 ustanovil Krainer Handelsbienenstand (Kranjski trgovski čebelnjak). Znanstveno ime *Apis mellifica carnica* je zapisano leta 1875 v prvi knjigi dr. A. Pollmanna, ki jo je še obširneje predstavil v svoji drugi knjigi leta 1879. Takrat je bila kranjska čebela dokončno priznana, njeno veljavno znanstveno ime pa je *Apis mellifera carnica*, Pollmann 1879.

Časovni raspored izdaje zdravil za poletno zatiranje varoj 2011

OPOZORILO: Ob morebitni zamudi pri dostavi zdravil za zatiranje varoj pri čebelah si pridržujemo pravico do spremembe časovnega raspreda njihove izdaje!

NVI enota Celje, Trnoveljska c. 1, Celje

Naročila čebelarjev in rezervacija zdravil letos ne bodo mogoči, imetnik čebel bo zdravilo lahko prevzel izključno po časovnem rasporedu v občini stalnega bivališča ali na sedežu enote. Čebelarji, ki čebelarijo z več kot 30 čebeljimi družinami, naj zdravilo prevzamejo na sedežu NVI enote Celje, Trnoveljska c. 1, Celje.

Zdravila za zatiranje varoj bodo lahko prevzeli samo registrirani čebelarji, vsi čebelarji, ki še niso registrirani, pa naj se registrirajo pred izdajo zdravil (obrazec za vpis je na spletni strani MKGP SIR). Izjemo bomo v register vpisali tudi čebelnjake, in sicer na sedežu enote NVI Celje, Trnoveljska c. 1.

Ob izdaji zdravila mora čebelar veterinarju NVI predložiti potrjen Dnevnik veterinarskih posegov (DVP). Vanj naj zapiše stanje v čebelnjaku, tj. število gospodarskih in število rezervnih čebeljih družin na posameznih stojiščih, vrsto panjev ter število etaž oz. naklad z zalego.

Vse čebelarje pozivamo, da spremljajo obvestila in upoštevajo navodila pristojne/-ga veterinarke/-ja (objavljena so na spletni strani: www.vf.uni-lj.si oz. prek ČD). Informacije po telefonu: 041/900 005 (Alenka Jurić, dr. vet. med.), ob delavnikih od 13. 7. do 1. 8. 2011 od 7.00–7.30 ure ali po e-pošti: alenka.juric@vf.uni-lj.si

21. jul.	8.00–14.00	Vransko, Tabor, Braslovče, Žalec	Vransko, Kulturni dom
22. jul.	8.00–16.00	Šentjur, Dobje	Šentjur, Gorica pri Slivnici
23. jul.	7.30–14.00	Vojnik, Štore, Dobrna, druge občine	Sedež enote NVI Celje, Trnoveljska c. 1, Celje
23. jul.	8.00–13.00	Rogaška Slatina, Rogatec	Rogaška Slatina, Kulturni dom
25. jul.	8.00–15.00	Zagorje ob Savi	Zagorje ob Savi, Čebelarški dom
26. jul.	8.00–14.00	Hrastnik, Trbovlje, Radeče	Hrastnik, Čebelarški dom
27. jul.	8.00–14.00	Slovenske Konjice, Loče, Zreče, Vitanje	Slovenske Konjice, Krajevna skupnost
28. jul.	8.00–13.00	Velenje	Velenje, Kmetijska zadruga Turn
29. jul.	8.00–14.00	Laško	Laško, Strmca 81 a, pri Francu Šolarju
30. jul.	7.30–15.00	Celje, preostale občine	Sedež enote NVI Celje, Trnoveljska c. 1, Celje
1. avg.	7.30–14.00	neregistrirani imetniki čebel, zamudniki	Sedež enote NVI Celje, Trnoveljska c. 1, Celje

NVI enota Nova Gorica, Pri Hrastu 18, Nova Gorica

Datum	Ura	Čebelarji s stalnim bivališčem v občini	Kraj izdaje
13. jul.	12.00–16.00	Podčetrtek, Kozje, Bistrica ob Sotli	Podčetrtek, občina
14. jul.	8.00–11.00	Gornji Grad	Bočna, OŠ F. Kocbeka, podružnična šola
14. jul.	12.00–15.00	Nazarje	Nazarje, pri Vrbovcu
15. jul.	8.00–14.00	Luče, Solčava, Ljubno ob Savinji	Luče, Kmetijska zadruga
16. jul.	8.00–14.00	Šoštanj	KS Ravne pri Šoštanju, Dom krajanov REKS
18. jul.	8.00–15.00	Mozirje, Rečica ob Savinji, Šmartno ob Paki	Mozirje, restavracija Gaj
19. jul.	8.00–13.00	Šmarje pri Jelšah	Šmarje pri Jelšah, Čebelarški dom
20. jul.	8.00–15.00	Prebold, Polzela, Žalec	Prebold, Anin dom

Datum	Ura	ČD	Kraj izdaje
12. jul.	13.00–16.00	Ildrija	Sedež ČD Ildrija
13. jul.	10.00–13.00	Postojna	Ljudska univerza Postojna
13. jul.	14.00–17.00	Pivka	Gostilna Pri Marti
14. jul.	8.00–12.00 in 13.00–16.00	Tolmin	Sedež ČD Tolmin na Čiginju
15. jul.	8.00–12.00 in 13.00–15.00	Nova Gorica	Sedež enote NVI Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica
18. jul.	9.00–12.00	Cerkno	Prostori Društva upokojencev Cerkno
18. jul.	14.00–16.00	Bovec	Osnovna šola Bovec
19. jul.	8.00–12.00 in 13.00–16.00	Ajdovščina	Krajevna skupnost Ajdovščina
20. jul.	8.00–12.00 in 13.00–15.00	Kanal-Brda	Sedež enote NVI Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica
20. jul.	8.00–12.00 in 13.00–15.00	Šempeter in Bazara	Sedež enote NVI Nova Gorica, Pri hrastu 18, Nova Gorica